

A large, expressive pink brushstroke graphic that curves across the page, serving as a background for the main title.

UUDEN ASUKKAAN kansio

TÄRKEÄÄ TIETOA ASUMISESTASI

NAL
ASUNNOT

Tervetuloa kotiin!

**Tässä kansiossa on hyviä vinkkejä
ja tärkeää tietoa uudesta kodistasi.
Luethan kansion huolellisesti, jotta
asumisesi olisi mahdollisimman
mukavaa ja sujuvaa.**

**KIVA KUN MUUTAT MEILLE
ASUMAAN!**

SISÄLLYSLUETTELO

Muuttajan muistilista	2
Järjestyssäännöt	4
Asukkaiden käytössä	6
Keneen ottaa yhteyttä eri tilanteissa	7
Asunnon kunnossapito- ja siivous	8
Mikä on asunnon normaalia kulumista?	11
Usein kysytyt kysymykset	12
Jätteiden lajittelu	16
Pois muutto	18

LIITTEET:

Yhteystiedot

Tuloilmoitus

Irtisanomisilmoitus

Asukaslaskutushinnasto

Miten selvitän vuokrarästin?

Talokohtaiset tiedot

MUUTTAJAN MUISTILISTA

**Muuttaessa pitää muistaa yhtä ja toista tärkeää.
Muistilistan avulla muistat hoitaa kaikki tärkeät asiat.**

Avain

Saat vuokraamasi asunnon avaimet kuun ensimmäisenä arkipäivänä (ellei sinulle ole ilmoitettu toisin).

Pääkaupunkiseudulla avaimet haetaan NAL Asuntojen toimistolta, muissa kaupungeissa NAL:n paikallisyhdistyksen asumisohjaajalta tai huollosta.

Avaimen voi hakea toimistolta kuun ensimmäisenä arkipäivänä klo 12 lähtien (ellei sinulle ole ilmoitettu toisin), vaikka ei olisikaan asiakaspalvelun normaali käyntipäivä. Toimistomme on auki aina joka kuun ensimmäinen arkipäivä vähintään klo 9-16 (tiistaisin ja torstaisin 9-17).

Mukaan avainten hakuun tarvitset kuitenkin maksetusta vakuudesta, henkilöllisyystodistuksen sekä todistuksen hankitusta kotivakuutuksesta.

Kotivakuutus

Jos sinulla ei ole kotivakuutusta, hanki vakuutus ennen muuttoa. Harmin sattuessa voi muuten tulla iso lasku.

Taloyhtiön vakuutus korvaa talon rakenteille (seinät, lattia ja katto) aiheutuneet vahingot, mutta mahdolliset henkilökohtaiselle omaisuudelle tapahtuvat vahingot korvaa vain itse otettu kotivakuutus. Jos sinulla on voimassa oleva vakuutus, muista ilmoittaa muutostasi vakuutusyhtiöllesi.

Huomaathan, ettei mikään vakuutus korvaa asukkaan tahallaan aiheuttamia vahinkoja.

Sähkösopimus

Sinun täytyy tehdä sähkösopimus valitsemasi sähköyhtiön kanssa.

Sähkön saaminen asuntoon kestää tavallisesti 2-3 arkipäivää tilauksen tekemisen jälkeen, joten on hyvä olla ajoissa liikkeellä, jotta saat asuntoon sähkön heti kun muutat.

Muuttoilmoitus

Kun muutat, sinun tulee tehdä muuttoilmoitus. Voit tehdä muuttoilmoituksen Postiin ja maistraatille samalla kertaa. Ilmoitus hoituu kätevästi netissä osoitteessa <https://www.posti.fi/muuttoilmoitus/>. Sähköiseen ilmoitukseen tarvitset verkkopankkitunnukset, henkilökortin tai Postin käyttäjätunnuksen. Muuttoilmoituksen voi tehdä myös postista tai maistraatista noudettavalla lomakkeella.

Muuttoilmoitus pitää tehdä viimeistään viikon kuluttua muutosta.

Uudet osoitetietosi välitetään automaattisesti viranomaisille, seurakunnille, Kelaan, verohallintoon sekä puolustusvoimille.

Muistathan ilmoittaa muutostasi myös pankkiisi, kirjastoon, puhelinyhtiöön, työnantajalle ja opiskelupaikallesi.

Jos sinulla on ajokortti, ilmoita osoitteesi muuttumisesta poliisilaitokselle ja liikennevakuutuslaitokselle.

Tuloilmoitus huoltoyhtiölle
Kun muutat asuntoosi, tee mahdollisimman pian tuloilmoitus ja toimita se huoltoyhtiölle!

Tuloilmoituksen voi tehdä huoltoyhtiöstä riippuen joko tämän kansion liitteistä löytyvällä lomakkeella ja jättää sen huoltoyhtiön postilaatikkoon, huoltoyhtiön asiakaspalvelun kautta tai heidän nettisivuillaan. Tarkista oman huoltoyhtiösi tiedot talolta.

Ilman tuloilmoitusta huolto ei voi esimerkiksi avainten unohtuessa päästää sinua sisään asuntoon.

Internetyhteys

Asuntojemme vuokraan kuuluu Elisan laajakaistayhteys (nopeus 10M). Ensimmäisen vuokranmaksun yhteydessä maksettavan **30 euron avausmaksun jälkeen nettiyhteyden käyttö on ilmaista.**

Internetin saat käyttöösi netissä osoitteessa elisa.fi/laajakaista, Elisan myymälässä tai soittamalla Elisan asiakaspalveluun. Jos haluat, voit tilata myös lisänopeutta.

Jos haluat, voit myös jatkaa / sopia toisen nettiyhtiön kanssa. Siinä tapauksessa sinun täytyy itse maksaa kaikki kulut.

Palovaroitin

Palovaroitin on lain määräämä pakollinen varuste, joka pitää olla jokaisessa asunnossa.

Tarkista, että asunnossasi on palovaroitin, ja jos sellainen puuttuu tai se on rikki, ilmoita siitä huoltoyhtiölle.

Asunnon tarkastus

Tarkasta asuntosi kunto kun muutat ja ilmoita mahdollisista vioista asiakaspalveluumme. Pyrimme tekemään asuntotarkastukset edellisen asukkaan

muutettua, mutta aina emme ehdi. Otathan huomioon tässäkin kansiossa kerrotun asunnon normaalin kulumisen. Ota kuva mahdollisesta viasta ja liitä se ilmoitukseesi.

JÄRJESTYSSÄÄNNÖT

Jotta asuminen on turvallista ja mukavaa, kaikkien asukkaiden pitää noudattaa samoja sääntöjä.

Kaikkien tulee käytöksellään ottaa huomioon muut talon asukkaat.

Asukkaiden on huolehdittava myös siitä, että heidän vieraansa noudattavat sääntöjä.

Sääntöjen rikkominen voi johtaa vahingon korvaukseen tai asukkaan vuokrasopimuksen päättymiseen.

Järjestyslaissa ja muualla lainsäädännössä on yleisiä, myös tätä kiinteistöä koskevia määräyksiä.

Yhteiset tilat ja ulkoalueet

Ulko-ovet pidetään aina lukittuina. Varmistathan, että ovet menevät uudestaan lukkoon, kun kuljet niistä.

Yhteisissä tiloissa on vältettävä metelöintiä. Tupakointi ja turha oleskelu yhteisissä sisätiloissa on kielletty. Yhteisillä ulko-alueilla tupakointi on kielletty kiinteistön tuuletusaukkojen välittömässä läheisyydessä ja lasten leikkipaikoilla. Kaikkien asukkaiden tulee pitää yhteisten tilojen siisteydestä huolta. Yhteisillä parvekkeilla ei saa syljeskellä eikä roskata.

Yhteisten tilojen ja ulkoalueiden käytössä on noudatettava paloturvallisuussäännöksiä. Paloturvallisuussyistä **tavaroita saa säilyttää vain niitä varten varatuissa tiloissa. Tavarain säilytys porraskäytävillä sekä kellarin ja ullakon käytävillä on kielletty.** Polkupyöriä ja lastenvaunuja tulee säilyttää niille varatuissa tiloissa. Palovaarallisten aineiden säilytyksessä on noudatettava paloturvallisuussäännöksiä.

Kilpien ja mainosten kiinnittäminen sekä antennien tai muiden vastaavien esineiden asentaminen on kielletty.

Kiinteistössä havaituista vioista on ilmoitettava huoltoyhtiölle.

Jätehuolto

Talousjätteet ja muut roskat tulee lajitella ohjeiden mukaan ja viedä pakattuina jäteastioihin.

Muiden kuin talousjätteiden (esim. huonekalut, kodinkoneet, elektroniikka) poiskuljetuksesta on asukkaiden huolehdittava itse. Ympäristölle haitalliset jätteet pitää viedä jäteviranomaisen niille varaamille paikoille.

Pysäköinti

Ajoneuvojen pysäköinti on sallittu yhtiön luvalla vain niille varatuilla ja merkityillä paikoilla ja ainoastaan liikennekäytössä oleville ajoneuvoille (ei asuntovaunuille). Auton tarpeeton joutokäynti on kielletty. Autopaikoilla ei saa säilyttää romua.

Asunnot

Asunnoissa ei saa häiritä naapureita. Erityisesti klo 22.00-07.00 on vältettävä melua.

Asunnoissa tupakointi on ehdottomasti kielletty. Jos asukas tupakoi asunnossaan, hän joutuu korvaamaan asunnon puhdistuksesta aiheutuvat kustannukset.

Asuntoja on siivottava ja hoidettava huolellisesti. Taulujen ja hyllyjen (paitsi

Ikean LACK-hyllyjen) kiinnittäminen on sallittu, mutta palapeilien, videotykkien, sisustustarrojen ja taulutelevisioiden kiinnittäminen on kielletty. Jos vuokralainen kiellosta huolimatta kiinnittää seiniin/kattoon/oviin edellä mainittuja asioita. NAL Asunnot laskuttaa asukasta jälkien korjaamisesta.

Mihinkään muutoksiin, korjauksiin tai maalaustöihin ei saa itse ryhtyä.

Vesivuodoista ja muista huoneistossa havaituista vioista on ilmoitettava huoltoyhtiölle välittömästi.

WC- ja muihin viemäreihin ei saa laittaa jätteitä, jotka saattavat tukkia tai vaurioittaa niitä.

Parvekkeet on pidettävä siisteinä.

Parvekkeilta sekä luhti- ja porraskäytäviltä tavaroiden heittäminen on ehdottomasti kielletty.

Muuttoilmoitus

Kun vuokralainen irtisanoo vuokrasopimuksen, hänen tulee ilmoittaa varsinainen muuttopäivänsä.

Vuokranantajalle ja huoltoyhtiölle on ilmoitettava myös muiden asunnossa asuvien poismuutosta tai myöhemmin asumaan tulevien henkilöiden sisäänmuutosta.

Tuulettaminen

Mattojen ja vuodevaatteiden tuulettaminen ja tomuttaminen on sallittu vain tähän tarkoitukseen varatuilla parvekkeilla tai alueilla ja ilmoitettuina aikoina. Tekstiilien tuulettaminen sekä pikkupyykin kuivattaminen on sallittu huoneistoparvekkeilla vain kaiteiden sisäpuolella. Mattoja ei kuivateta kuivaushuoneessa.

Lemmikkieläimet

Asuntojen ulkopuolella lemmikkieläimet on pidettävä kytkettyinä. Ne eivät saa häiritä talon asukkaita tai talossa liikkuvia eivätkä liata rakennusta tai tonttia.

Eläinten ulkoiluttaminen on kielletty lasten leikkeihin varatuilla paikoilla ja niiden välittömässä läheisyydessä.

Määräysten rikkominen

Järjestysmääräysten rikkominen voi johtaa vahingonkorvaukseen ja/tai vuokrasopimuksen purkamiseen.

Nämä määräykset on vahvistettu asukaskokouksessa.

ASUKKAIDEN KÄYTÖSSÄ

**NAL Asuntojen asukkaiden käytössä on useita palveluita.
Muista hyödyntää niitä!**

Ilmainen nettiyhteys

Asuntojen vuokraan kuuluu Elisan laajakaistayhteys (nopeus 10M). Jokaisen asukkaan tulee maksaa 30€ avausmaksu ensimmäisen vuokran yhteydessä, minkä jälkeen netin käyttö on ilmaista.

Yhteyden nopeuden kasvattaminen on mahdollista rekisteröimisen yhteydessä tai jälkikäteen. Voit myös sopia toisen palveluntarjoajan kanssa internetin tilauksesta ja maksaa siitä normaalin kuukausimaksun. **Avausmaksu pitää joka tapauksessa maksaa vuokraan sisältyvästä nettiyhteydestä.**

Saat yhteyden käyttöön Elisan nettisivuilla osoitteessa elisa.fi/laajakaista, Elisan myymälässä tai soittamalla Elisan asiakaspalveluun ja kertomalla yhteystietosi.

Maksuton sauna ja pyykkitupa

Useimmissa taloissamme on asukkaille tarkoitettu ilmainen sauna ja pyykkitupa.

Tarkemmat ohjeet talosi sauna- ja pyykkitupavuorojen varausta varten saat NAL Asuntojen asiakaspalvelusta.

Kerhuhuone

Monilla taloillamme on kerhuhuone, jota asukkaat voivat varata käyttöönsä ilmaiseksi.

Kerhuhuoneella voi järjestää esim. pikkujoulut tai muun tilaisuuden jota ei halua pitää omassa kodissa.

Talon Facebook-ryhmä

Monilla taloillamme on oma Facebook-ryhmä, jossa voi pitää yhteyttä naapureihin, keskustella ajankohtaisista asioista, lainata tavaroita, pyytää lenkkiseuraa tai myydä huonekaluja. Useimmiten löydät ryhmän etsimällä Facebookista ryhmää kotitalosi osoitteella. Voit myös kysyä oman talosi ryhmästä alueesi asumisohjaajalta.

Asukastoiminta

Asumisohjaajat ja asukastoimikunnat järjestävät asukkaillemme asukastoimintaa kuten leffailtoja ja liikuntatapahtumia. Kaikilla taloillamme on asukastoimikunta, joka päättää talon yhteisistä asioista, kuten siitä mihin talon rahoja käytetään. Rahoilla voi ostaa esim. yhteiskäyttöesineitä tai järjestää juhlia.

Lähde mukaan toimintaan! Tietoa asukastoiminnasta saat alueesi asumisohjaajalta.

Asumisohjaus- ja neuvonta

NAL:n asumisohjaajat ovat tavattavissa taloilla säännöllisesti ja heiltä voit kysyä mitä tahansa asumiseen liittyvää. Ole rohkeasti yhteydessä! Oman talosi asumisohjaajan tiedot löydät talosi ilmoitustaululta.

Autopaikat

Vapaista autopaikoista voit tiedustella NAL Asuntojen asiakaspalvelusta.

KENEEN OTTAA YHTEYTTÄ ERI TILANTEISSA

	NAL Asunnot Asiakas- palvelu	NAL Asunnot Isännöitsijä	NAL Asunnot Vuokra- valvonta	Asumis- ohjaaja	Huolto- yhtiö
Avaimet jääneet sisälle					X
Hana vuotaa/ei tule vettä					X
Palovaroittimessa vikaa					X
Naapuri viettää häiritsevää elämää (esim. metelöi)		X		X	
Pihan/yleisten tilojen kunnossa huomautettavaa					X
Vuokrasopimuksen uusiminen	X				
Lattiakaivo/viemäri tukossa					X
Talonkirjaote					X
Asunnossa tuhoeläimiä		X			
Autopaikka	X				
Saunassa/pesutuvan koneissa vikaa					X
Ongelmat vuokranmaksussa			X		
Kysymykset asumiseen aatavista tuista				X	
Putket vuotavat					X
Asukastoiminta (esim. talkoot)				X	
Yleiset kysymykset asumisesta ja asumisen ongelmista				X	
Avaimet hukkuneet	X (HKL, Espoo, Vantaa)			X (muut kaupungit)	
Saunan/pesutuvan varausjärjestelmät	X			X	
Asunnossa on kylmä	Oumanin asiakaspalvelu: asiakaspalvelu@ouman.fi, 0424 840 700. HUOM! Kirjanpitäjänkuja 5:n:n, Katajalaakso 1:sen, Kyöstinpolku 8:n Jukolantie 15:n:n ja Koulukatu 11 A:n asukkaat ovat yhteydessä oman talonsa huolto-yhtiöön.				

**NAL Asuntojen asiakaspalvelun, isännöitsijän ja vuokra-
valvonnan yhteystiedot löydät takasivulta, liitteistä
sekä nettisivuilta www.nalasunnot.fi. Huolto-yhtiön ja asumisohjaajan tiedot löydät talosi ilmoitustaululta.**

ASUNNON KUNNOSSAPITO- JA SIIVOUSOHJEET

Vuokralaisen vastuulla on pitää asunnosta hyvää huolta.

Asunnosta pitää huolehtia, jotta se säilyy viihtyisänä eikä kulu liikaa. Siivoaminen on tärkeää myös asukkaiden terveyden kannalta, sillä epäpuhtaudet voivat aiheuttaa sairauksia.

Jos asukas ei pidä hyvää huolta asunnostaan, voi hän vuokrasuhteen päättyessä joutua korvaamaan vuokranantajalle aiheutuneet vahingot tai tarvittavat siivouskulut.

Siivous

Tee joka päivä tai lähes joka päivä:

- tuuleta asunto
- vie roskat ulos
- tiskaa ja siivoa keittiö.

Tee kerran viikossa:

- imuroi asunto
- pyyhi pölyt ja likatahtrat
- pese vessanpönttö ja lavuaari
- heitä pilaantuneet ruoat pois.

Tee kerran tai pari kuukaudessa:

- vaihda lakanat ja tuuleta vuodevaatteet
- puhdista lattiat kostealla rätillä
(Huom! Katso ettei rätti ole liian märkä, muuten lattia menee pilalle.)
- puhdista jääkaappi
- tamppaa matot
- pese kylpyhuoneen seinät ja lattiapinnat oikealla pesuaineella ja sienellä/harjalla ja varmista, ettei lavuaariin tai lattiakaivon päälle ole

kertynyt hiuksia

- pyyhi lattialistat.

Tee silloin tällöin:

- sulata pakastin
- puhdista kaapit
- tuuleta kodin tekstiilit
- pese ikkunat
- pyyhi lämpöpatterit ja venttiilit pölystä
- puhdista liesituuletin ja uuni
- siisti parveke.

Huom! Tuulettaessa ranskalaisen parvekkeen ovea ei saa jättää auki pitkiksi ajoiksi, varsinkaan kostealla ilmalla, sillä se tuo asuntoihin kosteutta ja pilaa lattiapinnan.

Lavuaarin hajulukon ja suihkun lattiakaivon puhdistus

Pidä huolta, että lavuaarit ja lattiakaivon päälliosa pysyvät puhtaana. **Varo, ettei hiuksia, hiekkaa tai muuta kulkeudu lavuaariin tai lattiakaivoon, muuten ne tukkeutuvat!**

Ole yhteydessä huoltoyhtiöön, jos lavuaari tai lattiakaivo on mennyt tukkoon.

Liesituulettimen ja suodattimen puhdistus

Asukkaan pitää puhdistaa liesituulettimen tai -kuvun suodatin säännöllisesti, jotta ilma pääsee vaihtumaan.

Avaa tuulettimen kansi ja vedä suodatin koukuista irti. Suodattimeen kertynyt lika kannattaa puhdistaa astianpesuaineella,

joka irrottaa hyvin rasvan ja lian.

Hyvä sisäilma

Asunnoissa on ilmanvaihtojärjestelmä, joka pitää asunnon sisäilman puhtaana. Ilmanvaihtokanava kuljettaa ummehtuneen ilman pois ja tuo raikasta ilmaa sisälle.

Ilmanvaihtokanavan edessä on venttiili.

Venttiilejä ei saa tukkia, laittaa kiinni tai niiden asentoa ei saa muuttaa! Tämä sekoittaa ilmanvaihdon. Asunnon ilma voi tulla epäterveelliseksi ja aiheuttaa hometta.

Puhdista poisto- ja tuloventtiilit säännöllisesti pölystä pintapuolisesti.

Kun käyt suihkussa tai laitat ruokaa, laita liesituuletin täysille.

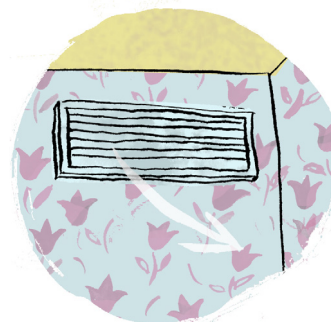
Kosteus aiheuttaa huonoa sisäilmaa, joten vältä pitkiä suihkuja, sillä ne keräävät pieneen asuntoon kosteutta. Kuivaa pesuhuone huolellisesti käytön jälkeen, äläkä kuivata asunnossasi isoja pyykkimääriä kerralla.

Asunnon lämpötila

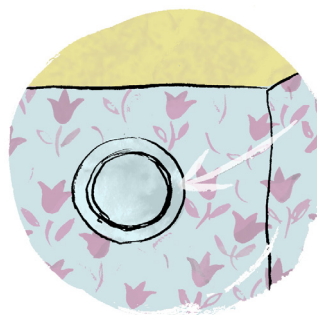
Jos asunnossa on mielestäsi kylmä:

- tarkistathan ettei pattereiden edessä tai päällä ole paksuja verhoja tai huonekaluja estämässä lämpimän ilman kiertämistä ja näin sekoittamassa termostaatin toimintaa.
- Jos patteri tuntuu viileältä, varmista että patterin säätönappi on vedetty ääriasentoon (jos säätönupin maksimi on esimerkiksi kolme, varmista että olet vääntänyt nuppia yli kolmosen).
- Jos patterit ovat näiden varmistusten jälkeen yhä kylmät, ota yhteyttä Oumaniin tai talosi huolto-yhtiöön (katso keneen ottaa yhteyttä eri tilanteissa -taulukko).

Osta sisälle lämpömittari, jolla voit mitata

Tuloventtiili (huoneen puolella)

Poistovenktiili (märkätiloissa)

huoneen lämpötilan.

Normaali huonelämpötila on noin 20-22 °C mitattaessa keskeltä asuntoa noin 1,5 metriä lattiatasosta.

Jos asunnossa on mielestäsi liian kuuma:

- Tarkista, että asunnossa olevat ilmanvaihtokanavien venttiilit eivät ole pölyssä, kiinni tai niiden edessä ei ole mitään, mikä estää ilman vaihtumisen.
- Pidä ikkunat ja ovet kiinni päiväsaikaan, kun ulkona on kuuma.
- Tuuleta asuntoa viileimpään aikaan päivästä. Jos mahdollista, avaa ikkunat eri puolilta asuntoa, jolloin saat asuntoon läpivedon.
- Laita verhot ja sälekaihtimet kiinni päiväksi. Sulje kaihtimet niin, että pullea puoli jää ulospäin, jolloin auringonvalo heijastuu paremmin pois.
- Minimoi sähkölaitteiden käyttö. Sähkölaitteet kuumentavat ilmaa ympärillään, joten vältä esimerkiksi

uunin käyttöä ja sulje televisio ja tietokone kun et tarvitse niitä.

Jos näistä vinkeistä huolimatta kotisi lämpötila jämähtää 32 asteeseen, ota asiakaspalveluun yhteyttä ja mietitään yhdessä miten voimme auttaa!

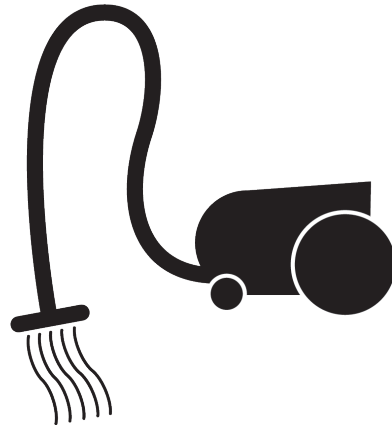
Tuholaisten torjunta

Tuholaisia ovat esimerkiksi elintarviketuholaiset (kuten faaraomuurahaiset ja riisihäröt), tekstiilituholaiset (kuten vaatekoit ja turkiskuoriaiset) sekä jyrsijät (esim. rotat).

Huolellinen ja säännöllinen siivous, jätteiden nopea pois vieni ja yleinen hygieniasta huolehtiminen pitävät tuholaiset loitolla.

Kiinnitä erityistä huomiota hyllyjen, jalkalistojen ja kaappien puhtaana pitoon.

Jos havaitset tuhoeläimiä, ota niistä kuva ja ilmoita heti isännöitsijälle!

MIKÄ ON ASUNNON NORMAALIA KULUMISTA?

Asunto kuuluu käytössä. Mutta mikä on normaalia ja mikä ei?

On hyvä tietää mikä on asunnon luonnollista kulumista ja mikä ei.

Asukkaan pitää korvata vuokranantajalle vahingot, jos hän tai hänen vieraansa tahallaan tai huolimattomuudellaan aiheuttaa asunnolle tai sen varusteille normaalista poikkeavaa kulumista.

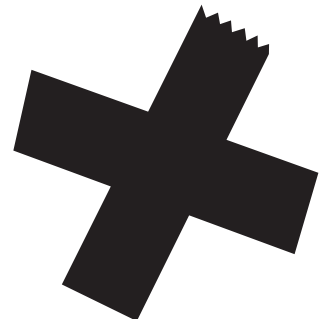
Normaalia kulumista on:

- seinä-, katto- ja lattiapintojen ikääntymisestä johtuva kuluminen
- tavallisten taulujen, hyllyjen, peilien ja lamppujen kiinnittämisestä ja poistamisesta aiheutuneet pienet reiät (*HUOM! Ikean LACK-hyllyjen, palapeilien, videotykkien, sisustustarrojen ja taulutelevisioiden kiinnittäminen on kielletty ja niistä aiheutuvat suuret reiät eivät ole normaalia kulumista*)
- kodinkoneiden teknisestä ikääntymisestä johtuvat korjaukset/uusimiset
- kylpyhuoneiden ja keittiöiden kaappien ja hanojen ikääntymisestä johtuva kuluminen, korjaustarve sekä uusiminen.

Normaalia kulumista ei ole:

- seinä- ja kattopintojen suuret reiät, maali- ja tapettipintojen sotkeminen tai rikkominen
- lattiapintojen polttaminen (esim. tupakalla), lattiapintojen rikkominen huonekaluilla tai teräaseilla, laminaattilattian pilaaminen liialla veden käytöllä tai naarmuttamisella
- reiät väliovissa

- kylmälaitteiden rikkoutuminen, joka johtuu virheellisestä tai kovakouraisesta käyttämisestä tai puhtaanapidon ja sulattamisen laiminlyönnistä
- lieden rikkoutuminen, joka johtuu virheellisestä tai kovakouraisesta käyttämisestä, puhtaanapidon laiminlyönnistä tai jatkuvasta levyjen tai uunin päällä pitämisestä
- siivouksen ja henkilökohtaisen hygienian laiminlyönnistä johtuva huoneiston siivous
- ikkunoiden rikkominen.

USEIN KYSYTYT KYSYMYKSET

Todennäköisesti joku muukin on miettinyt samaa asiaa.

Unohdin avaimeni sisälle, mitä teen?

Ota yhteyttä talosi huoltoyhtiöön.

Hukkasin avaimeni, mitä teen?

Ota yhteyttä NAL Asuntojen asiakaspalveluun (Helsinki, Espoo, Vantaa) tai NAL:n paikallisyhdistyksen asumisohjaajaan (muut kaupungit).

Saako asunnossa olla lemmikkejä?

Kyllä saa!

Voiko poika/tyttöystäväni/kaverini muuttaa asuntoon asumaan kanssani?

Kyllä voi. Kaikista asuntoon muuttajista pitää kuitenkin tehdä kirjallinen tuloilmoitus vuokranantajalle ja huoltoyhtiölle. Kaikkien asunnossa asujien pitää myös maksaa erillinen vesimaksu.

Kauanko saan asua asunnossa?

Siihen asti kunnes täytät 35 vuotta.

Mitä teen, jos naapuri viettää häiritsevää elämää?

Jos mahdollista, keskustele ensin naapurisi kanssa. Naapurisi ei välttämättä tiedä aiheuttavansa häiriötä.

Vakavissa tilanteissa soita aina poliisi paikalle.

Sinulla on oikeus elää kodissasi turvallista ja rauhallista elämää!

Jos häiriöt jatkuvat, ilmoita asiasta isännöitsijälle sähköpostilla (isannoitsija@nalasunnot.fi) tai talosi asumisohjaajalle. Kerro viestissä:

- nimesi, osoitteesi ja yhteystietosi
- naapurisi nimi ja asunnon numero
- millaista häiriötä naapurisi on aiheuttanut ja milloin.

Ilmoittajan henkilöllisyys jää ainoastaan vuokranantajan tietoon.

Vain sellaisiin häiriöihin, joista vuokranantajalla on tarpeeksi tietoa, voidaan puuttua.

Miten toimin, jos saan varoituksen häiritsevästä elämästä?

Ota varoitus tosissaan. Tutustu uudestaan talon järjestyssääntöihin ja muista jatkossa huomioida talon muut asukkaat. Jos asukas ei varoituksen jälkeen muuta toimintaansa, vuokrasopimus voidaan purkaa.

Sinulla on oikeus vastata varoitukseen, eli kirjoittaa isännöitsijälle (isannoitsija@nalasunnot.fi) vastine.

Voinko vuokrata asuntooni jollekin matkan tai muun poissaolon ajaksi?

Edelleenvuokraukseen tarvitsee aina pyytää lupa vuokranantajalta. Ota yhteyttä NAL Asuntojen asiakaspalveluun ja kerro tilanteestasi.

Airbnb-vuokraus ei ole sallittua.

Voinko maalata asuntoni?

Asuntojen maalaaminen ei valitettavasti ole sallittua. NAL Asunnot teettää kaikki muutostyöt ammattilaisilla, jotta asuntojen laatutaso pysyy hyvänä.

Voinko kiinnittää asuntoni seinälle, kattoon tai oviin tauluja/hyllyjä/palapeilejä/taulutelevision/seinätarroja/videotykin?

Taulujen ja hyllyjen (paitsi Ikean LACK-hyllyjen) kiinnittäminen on sallittua, mutta muiden kiinnittäminen on kielletty, sillä niistä jää seinälle iso jälki.

Voinko asentaa asuntooni astianpesukoneen?

Voit, jos asunnossa on siihen tarvittava tila ja liitännät. Varmista siis ensin, että keittiön hanassa on astianpesukoneliitäntä ja että keittiöön on varattu tilaa pesukoneelle (allaskaapin vieressä n. 50 senttiä leveä kaappi, jonka voi poistaa). Asukas on vastuussa kaapin purkamisesta, säilömisestä sekä pois muuttaessa takaisin asennuksesta. Tarkista myös, että huoneen lattiamateriaali ulottuu kaapin alle (ettei kaapin alla ole syvennyksiä). Jos materiaali ei ulotu kaapin alle, ota yhteyttä huoltoyhtiöön, joka hoitaa asian kuntoon ennen koneen asennusta.

Pesukoneiden, liitäntöjen ja letkujen rikkoutumiset aiheuttavat usein vesivahinkoja. Tästä syystä suosittelemme käyttämään asennuksessa LVI-alan ammattilaista. Huomaathan, että asukkaan omien laitteiden aiheuttamat vahingot ovat asukkaan vastuulla.

Asunnossa on kylmä, mitä teen?

Varmista, ettei pattereiden edessä tai päällä ole paksuja verhoja tai huonekaluja estämässä lämpimän ilman kiertämistä

ja näin sekoittamassa patterin toimintaa. Jos patteri tuntuu viileältä, varmista että patterin säätönappi on vedetty ääriasentoon (jos säätönupin maksimi on esim. kolme, varmista että olet vääntänyt nuppia yli kolmosen). Jos patteri on näiden varmistusten jälkeen yhä kylmä, soita Oumanille tai talosi huoltoyhtiöön (katso keneen ottaa yhteyttä eri tilanteissa).

Osta lämpömittari, jolla voit mitata huoneen lämpötilan. Normaali lämpötila on n. 20–22°C mitattaessa keskeltä huonetta 1,5 metriä lattiasta.

Asunnossani on huono ilma, mitä teen?

Tarkista ensin, että ilmanvaihtokanavat eivät ole peitettyinä, kiinni tai pölyn peitossa. Tämä sekoittaa ilmanvaihdon. Varmista myös, että pidät liesituulettimen täysillä, kun varmistat ruokaa tai käyt suihkussa. Kun pidät liesituuletinta päällä aina kun olet asunnossa, varmistat että ilma vaihtuu tasaisesti. Ethän myöskään jätä ikkunoita auki, kun olet poissa asunnostasi, sillä se sekoittaa ilmanvaihdon.

Ensisijaisesti sisäilman laatuun voi vaikuttaa siivoamalla, viemällä roskat tasaisin väliajoin ulos ja ylläpitämällä asuntoa oikein. Vältä pitkiä suihkuja, sillä ne keräävät pieneen asuntoon kosteutta. Kuivaa pesuhuone huolellisesti käytön jälkeen, äläkä kuivata asunnossasi isoja pyykkimääriä kerralla.

Todelliset sisäilmaongelmat tunnustat vakavista pitkäaikaisista oireista. Jos tällaisia ilmenee, ole yhteydessä huoltoyhtiöön.

Voinko vaihtaa asuntoa?

Pääsääntöisesti asuntoa ei voi vaihtaa, ellei syynä ole perhekoon kasvaminen tai pienentyminen tai uusi työpaikka/opiskelupaikka kaukana nykyisestä

asunnostasi. Vaihtamismahdollisuus näissäkin tilanteissa on tapauskohtaista ja riippuu sen hetkisestä asuntotilanteesta. Ennen vaihtamista asukkaan on pitänyt asua nykyisessä asunnossaan vähintään vuoden ajan. Jos olet kiinnostunut vaihtamaan asuntoa, ota yhteyttä NAL Asuntojen asiakaspalveluun.

Vaihtamisesta peritään 80 euron vaihtomaksu.

Mitä teen, jos en pysty maksamaan vuokraa ajoissa?

Ole yhteydessä NAL Asuntojen vuokravalvontaan ja kerro tilanteestasi sähköpostilla vuokravalvonta@nalasunnot.fi tai soita 09 7745 3616 (ma-to klo 12–14.30.)

Jos vuokranmaksusi viivästyy, saat kuun puolivälissä maksumuistutuksen. Maksumuistutuksesta sinun pitää maksaa 10 euroa.

Huomaathan, että vuokrien maksamatta jättäminen voi johtaa vuokrasopimuksen irtisanomiseen ja maksuhäiriömerkintään. Maksuhäiriömerkintä voi tulevaisuudessa haitata asunnon tai työpaikan saamista.

Olen saanut maksumuistutuksen, mitä teen?

Vuokranantajalta lähtee kuukausittain maksumuistutus asukkaille, joilta on jäänyt vuokra maksamatta. Jos sinulla on muistutuksesta jotain kysyttävää, ota yhteyttä NAL Asuntojen vuokravalvontaan sähköpostilla vuokravalvonta@nalasunnot.fi tai soita 09 7745 3616 (ma-to klo 12–14.30.)

Jos maksat vuokrasi ja muistutusmaksun eräpäivään mennessä, asumisesi jatkuu normaalisti. Jos et edelleenkään maksa vuokraasi, saat toisen maksumuistutuksen. Toisen muistutuksen jälkeen

hoitamattomat vuokravelat eli rästit menevät perintään.

Huomaathan, että vuokrien maksamatta jättäminen voi johtaa vuokrasopimuksen purkamiseen ja maksuhäiriömerkintään. Maksuhäiriömerkintä voi tulevaisuudessa haitata asunnon tai työpaikan saamista.

Ota rohkeasti yhteyttä, jos sinulla on vaikeuksia vuokranmaksussa! Se, että selvität asian kanssamme, on aina parempi kuin että jätät velkasi hoitamatta ja että ne menevät perintään.

Jos sinulla on rahahuolia tai kaipaat tukea asumiseen, ota rohkeasti yhteyttä oman talosi asumisneuvojaan, hän auttaa sinua kaikissa taloutteen ja asumiseen liittyvissä kysymyksissä ja opastaa sinua tarvittaessa hakemaan asumiseen tukea. Älä jää yksin!

Mitä tarkoittaa, että rästit menevät perintään?

Kun vuokravelkaa on kertynyt ja lasku on mennyt perintään, vuokravelkaa (=rästejä) hoidetaan ainoastaan perintätoimiston kautta. Tästä seuraa vuokralaiselle huomattavia lisäkustannuksia (n. 300 euroa + korot/rästi). Jos saat vuokravelkasi määräaikaan mennessä hoidettua, voidaan tapauskohtaisesti harkita vuokrasopimuksen jatkamista.

Kuinka irtisanon asuntoni?

Irtisanominen tehdään kirjallisesti vuokranantajalle. Irtisanomisilmoituksen löydät liitteistä sekä NAL Asuntojen nettisivuilta (www.nalasunnot.fi.) (Tulosta ja) täytä irtisanomisilmoitus, ota siitä kuva/skannaa se ja lähetä NAL Asuntojen asiakaspalveluun: asiakaspalvelu@nalasunnot.fi.

Voit tehdä irtisanomisen myös vapaamuotoisesti, jolloin siinä tulee olla

- asunnon osoite
- irtisanomispäivämäärä
- muuttopäivä
- yhteystiedot
- tilinumero, jos olet itse maksanut vakuuden.

Myös vapaamuotoinen ilmoitus pitää allekirjoittaa ja lähettää siitä kuva/skannata NAL Asuntojen asiakaspalveluun.

Voit myös lähettää irtisanomisilmoituksen postitse tai tuoda sen NAL Asuntojen toimistoon. **Muista tehdä poisuudosta ilmoitus myös huoltoyhtiölle!**

Mikä on irtisanomisaika?

Vuokralaisen irtisanoessa vuokrasopimuksen irtisanomisaika on yksi kokonainen kalenterikuukausi. Toisin sanoen irtisanomisaika lasketaan sen kuukauden viimeisestä päivästä, jolloin vuokralainen irtisanoo sopimuksen: esimerkiksi jos irtisanomispäivä on 15.6., asukkaan vuokravastuu loppuu seuraavan kuukauden viimeisenä päivänä eli 31.7.

Vuokralainen maksaa vuokran irtisanomisajalta.

Milloin asuntooni tehdään tarkastus?

Asuntoon tehdään ennakkotarkastus irtisanomisajalla sekä vuokrasopimuksen päätyttyä lopputarkastus. Jos vuokralainen ei ole kotona, asuntoon mennään yleisavaimella. Ilmoitathan NAL Asuntojen asiakaspalveluun, jos sinulla on lemmikkejä.

Mihin avaimet palautetaan vuokrasopimuksen päättyessä?

Jos asut pääkaupunkiseudulla, palauta avaimesi NAL Asuntojen toimistolle. Jos asut pääkaupunkiseudun ulkopuolella, ole

yhteydessä oman alueesi asumisohjaajaan. Ethän jätä avaimia asuntoon. Avaimet pitää palauttaa viimeistään vuokrasopimuksen päättymistä seuraavana arkipäivänä klo 12.00 mennessä.

Toimistomme on auki avainten hakua ja palautusta varten joka kuun ensimmäinen arkipäivä vähintään klo 9-16 (tiistaisin ja torstaisin 9-17), **vaikka ei olisikaan normaali asiakaskäyntipäivä.**

Milloin vakuus palautetaan?

Jos asunnon lopputarkastuksessa ei havaita puutteita eikä vuokralaisella ole vuokria tai muita maksuja maksamatta, vakuus palautetaan kokonaan irtisanomiskuukautta seuraavan kalenterikuukauden aikana vuokralaisen ilmoittamalle pankkitilille.

Mikä on talonkirjaote tai todistus asumisesta?

Talonkirjanote ja todistus asumisesta ovat sama asia. KELA tarvitsee lomakkeen asumistukihakemuksen liitteeksi. Talonkirjaotteesta näkyy ketkä kaikki asunnossa virallisesti asuvat. Talonkirjaotteen saat huoltoyhtiöstä (yhteystiedot löydät talon ilmoitustaululta).

**Eikö vastausta löydy?
Jäikö joku juttu epäselväksi?
Soita tai laita viestiä!**

JÄTTEET

Talon jätepisteeseen saa jättää vain sinne kuuluvat jätteet ja ne pitää laittaa oikeisiin astioihin.

- **Huonekaluja, kodinkoneita tai elektroniikkajätettä ei saa jättää jätekatokseen.** Ne pitää kuljettaa pois itse tai tilata niitä varten kuljetus.
- Jos jätekatoksessa on sinne kuulumattomia jätteitä tai jäteastiaan päätyy väärää jätettä, jäteauto ei vie normaalin tyhjentämisen yhteydessä jätteitä pois. Paikalle täytyy silloin tilata erillinen maksullinen jäteauto hakemaan roskat.
- Sekajätteiden kerääminen on kaikkien kalleinta: ahkera lajittelu pitää talon jätekulut pieninä.
- Lisäksi roskien jättäminen roska-astioiden ulkopuolelle houkuttelee paikalle rottia ja jos huoltoyhtiön pitää siivota roskakatosta asukkaiden jäljiltä usein, siitä tulee lisälasku.

Kaikki nämä maksut nostavat talon hoitokuluja ja lopulta asukkaiden vuokria.

Lajittelemalla oikein säästät siis sekä rahaa että luontoa ja lisäät kaikkien viihtyvyyttä!

BIOJÄTE

- hedelmien, vihannesten ja kananmunien kuoret
- ruoantähteet
- pilaantuneet elintarvikkeet
- kahvin tai teen porot, teepussit ja suodatinpaperit
- käytetyt talouspaperit, lautas- ja nenäliinat.
- kuivuneet kukat

Pakkaa biojäte biojätepussiin tai sanomalehdestä taiteltuun pussiin!

EI SAA laittaa:

- ruokaöljyä ja muita nestemäisiä rasvoja (tiivissä muovirasiassa sekajätteeseen)
- purukumia, tuhkaa, tupakantumpeja
- nesteitä (viemäriin)
- muovikasseja
- vaippoja, terveysseiteitä.
- maito- ja mehutölkit

PAPERI

- sanoma- ja aikakauslehdet
- mainokset, kirjeet ja kirjekuoret (myös ikkunalliset)
- värilliset ja valkoiset kirjoitus-, piirustus- ja kopiopaperit
- pehmeäkantiset kirjat ja kovakantiset kirjat kannet poistettuina
- valkoisesta paperista tehdyt paperikassit.

Huom! Ethän pakkaa ruskeaan paperikassiin!

Ei SAA laittaa:

- märkä ja likainen paperi
- talouspaperit, lautas- ja nenäliinat
- pahvit, kartongit, kartonkipakkaukset
- alumiinipaperi
- aaltopahvi
- voimakkaasti värjätyt paperit kuten lahjapaperit
- ruskeat paperikassit

KARTONKI

- aaltopahvipakkaukset ja pahvilaatitot
- lahjapaperit
- maito- ja mehutölkit yms. (myös alumiinivuoratut)
- paperikassit
- sokeri-, jauho-, ym. paperipussit
- kuivien tuotteiden kartonkipakkaukset, kuten muro ja keksipakkaukset, pizzalaatitot ja munakennot
- talous- ja wc-paperin hylsy.
- muut kartonkiset kertakäyttöastiat

EI SAA laittaa :

- likaiset ja huuhtelemattomat pakkaukset
- muovi ja styroksi.

Huom! Huuhdo nestepakkaukset ja valuta kuivaksi.

LITISTÄ JA PAKKAA SISÄKKÄIN!

METALLI

- säilyke- ja juomatölkit
- alumiinivuoat ja -foliot
- metallikannet ja -korkit
- tuikkukynttilöiden metallikuoret
- tyhjät ja kuivat maalipurkit
- tyhjät aerosolipurkit (jotka eivät hölsky tai pihise)
- pienet metalliesineet, jotka mahtuvat keräysastiaan.

Huuhtaise elintarvikkeita sisältäneet metallipakkaukset kylmällä vedellä jäämien poistamiseksi

LASI

- Värilliset ja värittömät lasipullot ja -purkit.

Huuhtaise likaiset lasipakkaukset kylmällä vedellä. Poista korkit ja kannet.

Etikettejä, kaulusrenkaita tai muita kiinteitä osia ei tarvitse poistaa.

Pakkaa särkynyt ikkuna- tai peililasi esimerkiksi pahviin ja erilliseen muovisäkkiin turvallisuussyistä ennen kuin laitat sen jäteastiaan.

EI SAA laittaa:

- juomalaseja
- kuumuutta kestävä lasia (uunivuoat, kahvipannut)
- kristallia, posliinia ja keramiikkaa
- ikkunalasia, peililasia tai opaalilasia (esimerkiksi joissain kosmetiikkapakkauksissa)
- lamppuja.

MUOVI

- elintarvikkeiden tyhjät muoviset pakkaukset, kuten jogurttipurkit, voirasiat sekä leikkele-, juusto- ja valmisruokapakkaukset
- tyhjät muoviset pesuaine-, sampoo- ja saippuapullot
- muovikassit, -pussit ja -kääreet
- tyhjät muovipullot, -kanisterit ja -purkit, mieluiten litistettynä, korkit ja kannet erikseen.

EI SAA laittaa:

- PVC-muovipakkaukset (03)
- vaarallisen aineen jäämiä sisältävät pakkaukset kuten moottoriöljykanisterit.
- rikkinäiset pulkat, lelut, kastelukannut ja keittiövälineet sekajäteastiaan.

Huuhtaise tai pyyhkäise tyhjät pakkaukset tarvittaessa.

Sellainen puhtaus riittää, josta ei aiheudu hajuhaittoja.

Irrota korkit ja kannet. Se helpottaa pakkausten jatkojalostamista.

SEKAJÄTE

- kertakäyttövaipat, tamponit ja terveysiteet
- rikkinäiset tekstiilit ja kengät
- nahka, keidonahka ja kumi
- juomalasit ja kuumuuden kestävät lasiasiat
- posliini ja keramiikka
- pölynimuripussit
- hehku- ja halogeenilamput sekä sulakkeet
- tuhka ja tupakantumpit.
- kaikki muovit **jos talossa ei ole muovinkeräystä.**

POIS MUUTTO

Asunto pitää jättää hyvään kuntoon seuraavalle asukkaalle.

Asunnosta muuttaessa asukkaan pitää siivota asunto huolellisesti. **Jos siivousta ei ole tehty huolellisesti, joudutaan vuokralaiselta laskuttamaan tarvittavat siivouskustannukset.**

Siivouksen yleisohjeita

- Imuroi ja pese huoneiston kaikki lattiat ja poista tahrat ovista ja seinistä.
- Jätä valaisimien koukkukannet ja palovaroitin paikoilleen.
- Muista myös varastojen tyhjennys!
- Siisti myös parveke!

Kylpyhuone ja WC

- Puhdista WC ja käsienspesuallas.
- Pese kylpyhuone ja puhdista lattiakaivon päälliosa.
- Puhdista pölyt ilmanvaihtoventtiilistä.
- Tulppaa pyykinpesukoneen poisto- ja tuloveden liitäntäputket.

Keittiö

- Sammuta kylmälaitteet irrottamalla laitteen pistotulppa ja jätä ovet auki.
- Sulata pakastin. Varoitan, etteivät pakastimen sulamisvedet valu lattialle!
- Pese jääkaappi ja pakastin sisä- ja ulkopuolelta sekä puhdista tausta imuroimalla.
- Pese liesi/uuni sisä- ja ulkopuolelta ja puhdista tausta (vedä uuni irti seinästä, jotta pääset puhdistamaan myös takaosan) sekä uunipellit/ritilät.
- Puhdista keittiön kaapit sisä- ja ulkopuolelta.

- Puhdista ilmanvaihtoventtiilit, liesituuletin ja rasvansuodattimet. Vaihda kertakäyttöinen suodatin.
- Tulppaa mahdollisen astianpesukoneen liitäntäputket ja asenna alkuperäinen kalusteovi/kaappi paikalleen.

Asuntotarkastus ja vakuuden palautus

Asuntojen kunto ja siisteys tarkastetaan vuokra-ajan loppuessa. Ennen muuttoa asuntoon tehdään ennakkotarkastus, jossa tarkistetaan asunnon yleinen kunto ja mahdolliset korjaustarpeet ennen seuraavan asukkaan muuttoa. Jos asukas ei ole kotona, asuntoon kuljetaan yleisavaimella (ilmoitathan lemmikeistä NAL Asuntojen asiakaspalveluun!).

Muuton jälkeen asuntoon tehdään lopputarkastus, jossa tarkastetaan asunnon lopullinen siisteys ja kunto.

Jos tarkastuksessa ei havaita puutteita eikä vuokralaisella ole vuokria tai muita maksuja maksamatta, vakuus palautetaan kokonaan irtisanomiskuukautta seuraavan kalenterikuukauden aikana vuokralaisen ilmoittamalle pankkitilille.

Avainten palautus

Jos asut pääkaupunkiseudulla, palauta avaimesi NAL Asuntojen toimistolle. Jos asut pääkaupunkiseudun ulkopuolella, ole yhteydessä oman alueesi asumisohjaajaan. Avaimet pitää palauttaa viimeistään vuokrasopimuksen päättymistä seuraavana arkipäivänä klo 12.00 mennessä.

TOIVOTTAVASTI VIIHDYT MEILLÄ!

**Kysyttävää?
Ota meihin
yhteyttä!**

Terkuin,

NAL
ASUNNOT

ASIAKASPALVELU: asiakaspalvelu@nalasunnot.fi

käyntiaika: ti & to 9–17 (Malminkaari 9, 00700 Helsinki)

puhelinaika: ma, ke & pe 9–14 (09 7745366)

VUOKRAVALVONTA: vuokravalvonta@nalasunnot.fi

puhelinaika: ma-to 12–14.30 (09 77453616)

HÄIRIÖILMOITUKSET: isannoitsija@nalasunnot.fi